

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

24 באוגוסט 2010

פעיל IHH, ארדינצ' טקיר, שנפצע על גבי ה"מרמרה", נטל חלק בהשתלטות על מעבורת רוסית (1996) לשם ניהול פיגוע מיקוח, שנועד להביא לשחרורם של אסירים צ'צ'נים מהכלא הרוסי. יוזכר כי קיים מידע רב על IHH לגורמי ג'האד עולמי וטרור אסלאמי בעבר, כולל לבדלנים אסלאמיסטים מצ'צ'ניה

ארדינצ'
טקיר

צילום של קבוצת החוטפים משנת 1996 (youtube).
מנהיג החוטפים מחמד טוקזאן עומד במרכז כשברקע
דגל תורכיה (פרטים אודותיו בהמשך). ארדינצ' טקיר
שהשתתף בלחימה ב"מרמרה" הינו האחרון משמאל.

ארדינצ' טקיר, פעיל ה-IHH, אשר השתתף בחטיפת
המעבורת הרוסית "אברסיה" ב-1996 (צילום: מתוך
עיתון "חוריית", 20 באוגוסט 2010)

כללי

1. לאחרונה דיווח העיתון התורכי הנפוץ חוריית כי ארדינצ' טקיר, פעיל IHH שנפצע על גבי "המרמרה", נטל חלק בחטיפת ספינת מעבורת רוסית ("אברסיה") בים השחור בתחילת שנת 1996. ככל הידוע לנו האירוע בוצע ע"י קבוצה חמושה של אבחאזים/קווקזים בעלי זהות אסלאמית-קיצונית, שלטענת התקשורת הרוסית נהנתה מתמיכה בקרב אסלאמיסטים בתורכיה. מטרת הקבוצה הייתה לנהל מו"מ, שיביא לשחרור עצורים צ'צ'נים ברוסיה.

2. בראיון לאתר אינטרנט אסלאמי הודה ארדינצ' טקיר כי נטל חלק בפיגוע המיקוח, במסגרת פעילותו לקידום העניין הצ'צ'ני והאבחאזי.

3. זוהי עדות ראשונה על המצאות פעיל תורכי בעל עבר של פעילות טרוריסטית, בקרב פעילי ה-IHH, שלחמו נגד צה"ל על גבי ה"מרמרה". יוזכר כי מרבית תשעת הפעילים שנהרגו על גבי ה"מרמרה" ו-53 הפצועים השתייכו ל-IHH או להתארגנויות תורכיות בעלות אופי אסלאמי רדיקלי, הקשורות עימו. לעומת זאת לא נמצאו בקרב ההרוגים והפצועים פעילי זכויות אדם ממדינות המערב או מהעולם הערבי/מוסלמי (למעט פצוע מאינדונזיה)¹. בין ההרוגים נמצאו גם "בריונים", כמה מהם בעלי ניסיון באומנות לחימה, ספורט ואבטחה².

4. אין בידינו מידע לפיו ה-IHH עצמו כארגון היה קשור לחטיפת המעבורת "אברסיה". אולם קבוצת המשתלטים נהנתה מתמיכה של גורמים אסלאמיסטים בתורכיה (ראו להלן) וארדינצ' טקיר הודה בראיון לאתר אינטרנט אסלאמי כי התקרב ל-IHH עוד בתקופה בה היה פעיל בנושא האבחאזי והצ'צ'ני. זאת ועוד, מידע מהימן מצביע על קשרים ש-IHH ניהל בעבר עם גורמי ג'האד עולמי וטרור אסלאמי במזרח התיכון, כולל עם בדלנים מוסלמים רדיקלים מצ'צ'ניה. במסגרת זאת העניק IHH סיוע לוגיסטי לתאי טרור ג'האדיסטים בבוסניה, סוריה, עיראק, אפגניסטן וצ'צ'ניה, בעיקר בהעברת אמצעי לחימה ומימון כספי. מכון מחקר בדנמרק, שחשף קשרים שקיים IHH בעבר עם אלקאעדה וגורמי ג'האד עולמי, ציין כי השלטונות התורכיים תפסו מסמכים של ה-IHH, שמניתוחם הסיקו כי פעילים עצורים של IHH נשלחו להילחם באפגניסטן, בוסניה וצ'צ'ניה³.

עיקרי הכתבה בעיתון "חוריית"

5. בעיתון התורכי הנפוץ חוריית דווח לאחרונה כי ארדינצ' טקיר, שנפצע על גבי ה"מרמרה", השתתף בשנת 1996 בחטיפות המעבורת אברסיה (Avrasya) בים השחור. החטיפה נועדה לשם ניהול פיגוע מיקוח, שיוביל לשחרור עצורים צ'צ'נים ברוסיה (נוסח המאמר בשפה התורכית ראו נספח).

6. על פי הכתבה בחוריית המדובר בפיגוע מיקוח, במהלכו חטפה קבוצת חמושים בת תשעה אנשים, בהנהגת מחמד טוקצ'אן, את המעבורת אברסיה, שיצאה מנמל טראבזון שבתורכיה אל נמל סוצ'י שברוסיה. קבוצת החמושים שבתה 177 נוסעים ו-55 אנשי צוות (רובם רוסים, מקצתם תורכים) והודיעה כי תסכים לשחררם תמורת 250 עצורים צ'צ'נים הנמצאים ברוסיה. בתום מו"מ

¹ ראו לקט מידע מה-1 ביולי: "מרבית הפצועים בעימות האלים על גבי ה"מרמרה" זוהו בוודאות כמשתייכים ל-IHH וארגונים תורכיים, להערכתנו בעלי אופי אסלאמיסטי. המשתתפים עמו פעולה. ממצאים אלו עולים בקנה אחד עם ממצאי בחינת זהותם של תשעת ההרוגים התורכיים על סיפון "המרמרה".

² ראו לקט מידע מה-20 ביוני: "כמעט כל ההרוגים בעימות האלים על גבי הספינה מאוי מרמרה זוהו בוודאות כחברים בארגונים תורכיים אסלאמיסטיים, רובם בעלי אופי קיצוני ואנטי מערבי; כמחצית מההרוגים הכריזו על שאיפתם למות כשהידים (סיכום ביניים)".

³ מחקר של החוקר האמריקאי איוון הולמן, כפי שפורסם ע"י Danish Institute for International Studies. לנוסח מלא של המחקר ראה פרסום של מרכז המידע מה-31 במאי 2010: "מכון מחקר בדנמרק חושף קשרים, שקיים ארגון IHH בעבר עם ארגון אלקאעדה וגורמי ג'האד עולמי".

אינטנסיבי, בו היה מעורב שירות המודיעין התורכי MIT, שוכנעו החוטפים להשיט את האניה לנמל איסטנבול (19 בינואר 1996).

ספינת המעבורת הרוסית אברסיה (צילום: youtube)

7. אחד מחברי קבוצת החוטפים, על פי הכתבה, היה ארדינצ' טקיר, שנפצע במהלך החטיפה. הוא הובא בפני בית הדין התורכי לביטחון ונדון למאסר של קרוב ל-9 שנים. בנוסף לכך נראה כי ריצה עונש מאסר של 3.5 שנים של עבירות נוספות שביצע (מהותן אינה ידועה לנו). בתשובה לפנייה (טלפונית, כמשתמע) של כתב העיתון חוריית מסר ארדינצ' טקיר כי לאחר ששהה במאסר 3.5 שנים הוא הצטרף למתנדבי ה-IHH ונטל חלק במשט כאיש עזרה ראשונה⁴. הוא נפצע בעת השתלטות צה"ל על האונייה, הוחזק בישראל 36 שעות והוחזר לתורכיה. לבקשת כתב חוריית לקיים עמו ראיון פנים אל פנים הוא השיב כי "עקב העומס של הרמצ'אן" הוא מבקש שהעיתון ייצור איתו קשר לאחר החג.

8. בדיקה שערכנו מאמתת כי ארדינצ' טקיר נמנה על פעילי ה-IHH במרמרה וכי הוא אכן נטל חלק בפיגוע המיקוח בשנת 1996. שמו מופיע ברשימת הפצועים שפורסמה ע"י IHH וברשימת הנוסעים התורכים על גבי "המרמרה", שנתפסה במשט האחרון. ברשימת הנוסעים הוא מוגדר כפעיל IHH, איש עזרה ראשונה, שעלה לספינה באיסטנבול. שמו של ארדינצ' טקיר נכלל גם בין שמות החוטפים של המעבורת אברסיה, שפורסמו ב"ויקיפדיה" (ראה "Black Sea hostage crisis"⁵).

⁴ בקרב פצועי הקרב שניהלו פעילי ה-IHH נגד צה"ל נמצא מספר גדול יחסית של אנשי עזרה ראשונה. הכללתם על גבי "המרמרה" התבצעה, להערכתנו, כחלק מהתכנית המקדימה שגובשה לקראת העימות עם צה"ל, שמלכתחילה נצפה ע"י מתכני הפעולה של ה-IHH כעימות אלים שיהיו בו נפגעים.

⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Black_Sea_hostage_crisis

עיקרי ראיון עם ארדינצ' טקיר באתר האינטרנט דוניה בולטני (21 באוגוסט 2010)

ארדינצ' טקיר (המקור: אתר דוניה בולטני⁶)

9. אתר האינטרנט דוניה בולטני, בעל האופי האסלאמי, קיים ראיון עם ארדינצ' טקיר, פעיל IHH, שמוצאו מהקווקז וכינויו חאג'ראט (סלע איתן) (נוסח הראיון בשפה התורכית ראו נספח ב'). עיקרי הראיון (21 באוגוסט):

א. ארדינצ' טקיר סיפר כי הוא מתנדב בארגון IHH כ-10 שנים (קרי, לאחר ההשתלטות על האברסיה). לדבריו מזה כשנתיים הוא עובד מן המניין של הארגון ומקבל ממנו משכורת.

ב. ההיכרות שלו עם ה-IHH נוצרה באמצעות חברים, לאחר שחרורו מהכלא התורכי. אולם הוא העיד שהוא התקרב לארגון עוד בתקופה שהיה פעיל בנושא האבחאי והצ'יני (במשתמע, בתקופה בו נטל חלק בחטיפת האברסיה).

ג. הוא הודה כי נטל חלק במבצע חטיפת המעבורת אברסיה, שנועד "להשמיע את קולה של צ'יניה לעולם כולו". הוא טען כי המכנה המשותף בינו לבין ישראל הינו ששניהם שודדי ים. אולם, לדבריו, חוטפי המעבורת היו "שודדי ים [לשם] עשיית מצווה" בעוד שישראל, לדבריו, הינה "שודדי ים אכזרי".

ד. לדבריו הוא ניהל מאבק לעלות על "המרמרה" משום שגם הוא רצה לתרום. הוא טען כי באניה לא היו טרוריסטים אלא מתנדבים ופעילים. הוא מעלה טענה (שאינה נכונה) שחיילי צה"ל פשטו על האנייה מהים ומהאוויר תוך ירי באש חיה. לדבריו הפעילים שעל הספינה התנגדו בכוח, אך ללא שיטה מיוחדת. במהלך העימות הוא נפצע, עוכב בישראל, שוחרר ושוגר לתורכיה יחד עם שאר הפצועים.

⁶ http://dunyabulteni.net/news_detail.php?id=126001

התייחסויות בתקשורת הרוסית לפרשת השתלטות על המעבורת אברסיה

10. בנובמבר 2009 פורסם מאמר מאת פ. באדרחאן שכותרתו "הגולה של צפון קווקז בחו"ל והעימות בצ'צ'ניה". המאמר פורסם באתר בשפה הרוסית "המזרח והפוליטיקה, יחסים בינלאומיים בארצות אסיה". במאמר נכתב כי צ'צ'נים שברחו לחו"ל פועלים למען העניין הצ'צ'ני. **המאמר מזכיר את ארדינצ' טקיר, כאחד מחוטפי ספינת המעבורת אברסיה.** הוא מציין כי ארדינצ' טקיר הנו אבחאזי במוצאו, שנטל חלק במלחמה בין אבחאזיה לגאורגיה בין אוגוסט 1992 לספטמבר 1993. המאמר טוען כי **תוקפי המעבורת אברסיה השתייכו לאגודה פאן תורכית אסלאמית בשם "אגודת הסולידריות עם צ'צ'ניה ועמי קווקז".**

11. **סוכנות הידיעות הרוסית Tass Itar פרסמה דיווח אודות התייחסות שיירות הביטחון הרוסי להשתלטות על אברסיה (19 באפריל 2001).** על פי הידיעה הודיע דובר שיירות הביטחון הרוסי כי בידיו מידע לפיו שיירות הביטחון התורכי MIT היה קשור לפרשה, וכי חבורת המשתלטים הייתה קשורה אליו. בסוכנות הידיעות, ובכלי התקשורת הרוסיים, נטען באותה עת כי שיירות הביטחון התורכי איפשר לקבוצה של מחבלים חמושים בראשות מחמד טוקצ'אן (Muhammed Tokcan) להגיע למעבורת. מחמד טוקצ'אן היה אבחאזי שהתגורר בתורכיה, ישב בכלא התורכי ונמלט ממנו. על פי התקשורת הרוסית הוא שהה שנתיים בצ'צ'ניה, קיבל חנינה, וחזר בשנת 1999 לתורכיה. בשנת 2001 הוא תפס בני ערובה בבית מלון באיסטנבול ודרש להפסיק את התקיפה הרוסית בצ'צ'ניה.

המאמר בעיתון "חוריית"

Gündem

Avrasya'dan Mavi Marmara'ya

Soner GÜREL / ANKARA

Mavi Marmara baskınında yaralanan yardım gönüllüsü Erdinç Tekir'in 1996'da Avrasya Feribotu'nu kaçırın 9 kişilik ekipte yer aldığı ortaya çıktı. Soçi'ye giden feribotu kaçırın eylemciler, yoğun pazarlık sonucu gemiyi İstanbul'a getirip teslim olmuştu.

GAZZE'ye yardım götürürken Akdeniz'de İsrail komandolarının kanlı baskınına sahne olan Mavi Marmara Gemisi'nde, Avrasya Feribotu'nu kaçırın ekipte yer alan ve 8 yıl 10 ay 20 gün hapis cezasına hüküm giyen Hacerat kod adlı Erdinç Tekir'in de olduğu ve yaralandığı belirlendi. Tekir, saldırıdan hemen önce

ikiz kızları olduğunu ve gönüllü olarak Mavi Marmara'ya bindiğini söyledi. Tekir, "Daha önceki olay nedeniyle 3,5 yıl 8 ayı cezaevinde yattım. Son olarak Bolu'nun Seben Kapalı Cezaevi'nden tahliye olduktan sonra yardım gönüllüleri arasına katıldım. Gemiye yönelik saldırı sırasında yaralandım. 36 saat kadar İsrail'de hapisanede kaldıktan sonra Türkiye'ye gönderildim" dedi. Tekir, karşılıklı görüşme istemimizi ise, "Ramazan nedeniyle işlerimiz çok yoğun. Ramazan'dan sonra yine arayın, o zaman değerlendiririz" diyerek, kabul etmedi.

8 yıl 10 ay ceza yedi

Trabzon'dan [Rusya](#)'nın Soçi Kentine giden Avrasya Feribotu 16 Ocak 1996 tarihinde Mustafa Tokcan'ın liderliğindeki 9 kişilik silahlı bir grup tarafından kaçırılmıştı. Eylemciler gemi içindeki 177 yolcu ve 55 mürettebatı rehin aldıktan sonra uluslararası kamuoyuna [Rusya](#)'nın tutukladığı 250 Çeçen'in serbest bırakılmasını istediklerini duyurmuşlardı. Karadeniz'de yol alan Avrasya Feribotu, MİT ve diğer istihbarat birimlerinin 9 kişilik grupla yaptığı görüşmeler sonrasında 19 Ocak 1996'ta [İstanbul](#)'a getirilmişti. Tokcan ve 9 kişilik eylemci grup tutuklanmıştı. Erdinç Tekir, 7 Mart 1997'de [İstanbul](#) 3 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce 8 yıl 10 ay 20 gün ağır hapis cezasına çarptırılmıştı. Tekir, 8 ayı cezaevinde toplam 3,5 yıl hapis yatmıştı. Son olarak Bolu Seben'deki kapalı cezaevinden tahliye olduktan sonra bir süre Düzce'de kalmıştı.

נספח ב'

הראיון לאתר דוניה בולטני

İHH'ı Tekir: Biz iyilik korsanıydık

Avrasya feribotunu kaçıranlar arasında bulunan İHH Gönüllüsü Tekir, o günler için "biz iyilik korsanıydık" dedi.

Cumartesi, 21 Ağustos 2010 10:20

14 yıl önce Avrasya feribotunu kaçırdıktan sonra İsrail komandolarının bastığı Mavi Marmara gemisindeki aktivistler arasında yer alan Erdinç Tekir yaşadıklarını anlattı.

İHH'da 10 yıldır gönüllü, 2 yıldır resmi çalıştığı söyleyen Tekir, "İsrail'le tek ortak noktamız, ikimizin de korsan oluşu. Avrasya'nın kaçırıldığı zamanlar bizim ismimiz de 'korsan'dı ama biz 'iyilik korsanları'ydık. İsraililer ise zalim" dedi.

AVRASYA feribotunu 1996'da kaçırdıktan sonra 3 yıl 8 ay hapis cezası alan ve İsrail komandolarının saldırdığı Mavi Marmara gemisinde bulunan Hacerat kod adlı 44 yaşındaki Erdinç Tekir, eski hükümlü kontenjanından İnsani Yardım Vakfı'nda çalışıyor.

Düzce'deki arkadaşları aracılığıyla İHH'yı tanıdığını ve Abhazya, Çeçenistan çalışmaları sırasında vakıfla yakınlaştığını belirten Tekir, Mavi Marmara'ya diğer gönüllüler gibi tamamen insani amaçla bindiğini söyledi. Tekir, "İsrail'le tek ortak noktamız, ikimizin de korsan oluşu. O zamanlar (Avrasya kaçırıldığı zamanlar) bizim ismimiz de 'korsan'dı ama biz 'iyilik korsanları'ydık. İsraililer ise zalim" diye konuştu.

Gemiye binmeden 10 gün önce ikiz çocukları olduğunu söyleyen Tekir, "Eşim de iyilik yapmayı seven ve beni teşvik eden bir insan. İnşallah bir dahaki sefere çocuklarımızla geleceğiz" dedi.

BOMBAYI DENİZE ATTIM

Erdinç Tekir, şunları anlattı: "İHH'da 10 yıldır gönüllü, iki yıldır resmi çalışıyorum. Mavi Marmara'da olmak için çok uğraştım, benim de bir katkım olsun istedim. Gemide bir tane bile terörist yoktu. Hepsi gönüllü aktivistti. Eğer İsrail'in dediği gibi terörist olsaydım, onlardan ele geçirdiğimiz bombayı denize değil üzerlerine atardım. Bütün silahları, teçhizatları elimizdeydi. İsteseydik helikoptere ateş edebilirdik. Bizi durdurmaya çalışırlar, megafonla, telsizle uyarırlar diyorduk ama böyle bir şey olmadı. Aniden hem havadan hem denizden ateş ederek bastırdılar. Arka taraftan, üstlerden gelir diye düşündük. Öyle de oldu. Giremediler. Direndik ama özel bir çalışmamız yoktu.

TEDAVİ ETMEDİLER

Kaldığım süre içinde psikolojik baskı dahil bir çok şey yaşadım. Yaralıydım, tedavi etmeden cezaevine götürüp, revire soktular. Revirde, yaralarımın üzerindeki bandajı çıkarıp attılar, hücreye attılar. Benden daha kötü olanlar vardı. Birbirimize dayanıp destek vererek yürüyorduk. Yatan arkadaşlardan birinin altını ben değiştiriyordum. Üç ay kalırız diye düşünüyorduk. Başbakan'ın ultimatomundan sonra hemen alelacele bir revir hazırlayıp, bütün yaralara pansuman yapıp, ellerimize birer analiz zarfı ve ilaçlar verdiler. Birbirimizle konuşturmadılar.

KOMUTANLAR AĞLIYORDU

Pervomayskaya baskını yapan Salman Raduyev, geri çekilirken bir köye sıkışmıştı. Köydeki insanlar katlediliyordu. Kafkas kökenliyim. Arkadaşlarla, Çeçenistan'ın sesini dünyaya duyurabilmek için eylem yapmaya karar verdik. Tesadüf Trabzon'daydık. Akşam arkadaşlarla ne yapalım diye konuşurken ertesi gün tasadüf Avrasya gemisi denk geldi. O günkü şartlarda bunu başaracağımızı tahmin etmemiştik ama oldu. Avrasya eyleminden sonra bizi alan SAT komandoları, komutanlar, polisler ağlıyordu. Bizi hem alıyorlardı hem de hüngür hüngür ağlıyorlardı. O günkü şartlarda herkes Çeçenistan'a destek veriyordu, hiçbir sıkıntı yoktu. Hiç pişman olmadım."

Kaynak: Hürriyet